

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เรียน รอง-นรม. กระทรวง กรม จังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา และจังหวัดเทียบเคียง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส (สฝยพ.) ๐๐๑๕/๑๐๕๑๔
ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๓/๑๓๖๗๕
ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๖

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑. อนุมัติแต่งตั้งอธิบดีอัยการฝ่ายคดีอัยการสูงสุด และอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ฯ
๒. เห็นชอบผลการพิจารณาตัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการ ฯ ที่ได้พิจารณาเสร็จแล้วรวม ๗ เรื่อง และเห็นชอบให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการอื่น ฯ รับข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกรณีมีข้อพิพาทของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจรวม ๓ ประการไปพิจารณาทบทวนด้วย

ซึ่งกระทรวงการคลังได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมายและระบบราชการ) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานกรรมการ พิจารณาแล้ว มีประเด็นอภิปรายและมติ ดังนี้

๑. ประเด็นอภิปราย

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

/ที่นายกรัฐมนตรี ...

ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการแทนรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอัยการสูงสุด เป็นกรรมการและเลขานุการ ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้แต่งตั้งอธิบดีอัยการฝ่ายคดีอัยการสูงสุด และอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฯ เพื่อช่วยปฏิบัติงานในฝ่ายเลขานุการ ซึ่งจะทำให้การพิจารณาตัดสินชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงได้เสนอมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๑.๒ คณะกรรมการฯ ได้รายงานผลการพิจารณาตัดสินชี้ขาดกรณีพิพาทระหว่างส่วนราชการกับเอกชน ส่วนราชการกับส่วนราชการ ส่วนราชการกับรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจ รวม ๗ เรื่อง ซึ่งเป็นกรณีพิพาททางคดีแพ่ง โดยคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้ยุติการดำเนินคดีเนื่องจากคดีขาดอายุความ จึงเห็นควรให้ความเห็นชอบ

๑.๓ การพิจารณาตัดสินชี้ขาดกรณีพิพาทเพื่อการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการฯ ได้เสนอข้อสังเกตรวม ๓ ประการ ซึ่งเป็นกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติและอาจมีผลทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการได้ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรได้มีการพิจารณาทบทวนเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๒. มติคณะกรรมการกลั่นกรองฯ

๒.๑ เห็นควรอนุมัติแต่งตั้งอธิบดีอัยการฝ่ายคดีอัยการสูงสุด และอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฯ

๒.๒ เห็นควรให้ความเห็นชอบผลการพิจารณาตัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการฯ ที่ได้พิจารณาเสร็จแล้วรวม ๗ เรื่อง

๒.๓ เห็นควรให้ความเห็นชอบให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและส่วนราชการอื่น ๆ รับข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม ๓ ประการ ไปดำเนินการตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอ

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ อนุมัติตามมติคณะกรรมการ
กลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมายและระบบราชการ)

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ
ในสังกัดทราบ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป /จึงเรียนยืนยันมา และได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบ
เพื่อถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป/ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ หิรัณยะวัต)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

26 ก.ย. 254๖

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๔ - ๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0406.3/ 13๖๕๖

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

14 สิงหาคม : 2546

เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0504/9665 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/212 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542

2. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0502/ว.177 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2535

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีกรณี คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงการคลัง ที่ให้ส่วนราชการฟ้องคดีแม้ว่าคดีนั้นจะขาดอายุความแล้ว และการให้ส่วนราชการอุทธรณ์หรือฎีกาในคดีที่ศาลพิจารณาให้ส่วนราชการแพ้คดีหรือชนะคดีไม่เต็มตามฟ้องไปก่อนทุกเรื่อง ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วขอเรียน ดังนี้

1. การให้ส่วนราชการดำเนินคดีในคดีที่ขาดอายุความฟ้องร้องแล้ว

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 10 กำหนดอำนาจหน้าที่ให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่ดูแลการเงินการคลังแผ่นดินและตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ข้อ 17 กำหนดให้กระทรวงการคลังทำหน้าที่ตรวจจำนวนการลอบซื้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้กระทรวงการคลังทำหน้าที่ในการรักษาประโยชน์ด้านการเงินการคลังของราชการรวมถึงการดำเนินการเพื่อให้ได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากเอกชนและเจ้าหน้าที่ ดังนั้น คดีที่ส่วนราชการไม่สามารถฟ้องคดี เนื่องจากขาดอายุความฟ้องร้องตามกฎหมายมีผลให้ทางราชการไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องให้บุคคลหรือนิติบุคคลชำระค่าเสียหายได้

/เป็นกรณี...

เป็นกรณีที่ทางราชการได้รับความเสียหาย ส่วนราชการต้องทำการสอบสวนหาตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบจากการทำให้คดีขาดอายุความ ซึ่งในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ที่ นร 0606/212 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) ตอบข้อหารือกรณีที่แม่สิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะขาดอายุความ ส่วนราชการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาล หากพนักงานอัยการแจ้งฐานะคดีว่าคดีขาดอายุความแล้วก็ต้องยืนยันความประสงค์ให้มีการฟ้องคดีต่อไป เนื่องจากศาลไม่อาจอ้างอายุความขึ้นเป็นเหตุยกฟ้องได้ หากคู่ความมิได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 193/29 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดว่า "เมื่อมิได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ศาลจะอ้างเอาอายุความมาเป็นเหตุยกฟ้องไม่ได้" ด้วยเหตุผลดังกล่าว แม้คดีขาดอายุความฟ้องร้องแล้วจึงยังคงให้ส่วนราชการยืนยันการฟ้องคดีต่อพนักงานอัยการ ทั้งนี้ เพราะความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กรณีทำให้คดีขาดอายุความ จะต้องเป็นกรณีที่มีข้อยุติว่าคดีขาดอายุความ และการพิจารณาว่าคดีขาดอายุความหรือไม่เป็นหน้าที่ของศาลเป็นผู้พิจารณาชี้ขาด กรณีเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายโดยมิได้มุ่งที่จะเอาผิดเอาเปรียบเอกชนแต่อย่างใด และเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาคดีขาดอายุความ กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นพ้องตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ควรเร่งรัดให้ส่วนราชการรีบส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดก่อนคดีจะขาดอายุความ

2. การให้ส่วนราชการอุทธรณ์หรือฎีกาในคดีที่จำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาในข้อเท็จจริง ซึ่งศาลพิพากษาให้ส่วนราชการแพ้คดีหรือชนะคดีไม่เต็มตามฟ้อง ให้ส่วนราชการอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกเรื่องแล้ว รายงานให้กระทรวงการคลังทราบ หากกระทรวงการคลังเห็นสมควรยุติได้จะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป ตามหนังสือ ที่ กค 0502/ว.177 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2535 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2) นั้น

ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้นปัจจุบันคดีที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาได้จะต้องเป็นคดีที่มีทุนทรัพย์ตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไปในการอุทธรณ์ และตั้งแต่สองแสนบาทขึ้นไปในการฎีกา ซึ่งเป็นข้อกำหนดตามกฎหมายที่จำกัดทุนทรัพย์ของคดีที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาในระดับหนึ่ง แต่ปัจจุบันทุนทรัพย์ในการฟ้องคดีเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ ทำให้คดีที่มีการฟ้องร้องไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาเป็นจำนวนมากขึ้น กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า การให้ส่วนราชการอุทธรณ์หรือฎีกาในคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกเรื่องเป็นการเพิ่มภาระการดำเนินคดีต่อพนักงานอัยการและศาล เห็นควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์หรือฎีกาของส่วนราชการใหม่โดยขณะนี้กรมบัญชีกลางกำลังรวบรวมและ

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการฟ้องคดีของส่วนราชการและคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ฎีกาที่ควรอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป หรือให้ส่วนราชการใช้ดุลพินิจในการอุทธรณ์หรือฎีกาหรือไม่ก็ได้ โดยพิจารณาตามเหตุผลของพนักงานอัยการเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้แก่ส่วนราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอกณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยเอก

(สุชาติ เชาว์วิศิษฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบแห่ง

กลุ่มพัฒนาและบริหารงานละเมิดและแห่ง

โทร.0-2271-3135